

PETROLEUMSTILSYNET

Likelydende brev iht adresseliste

Vår saksbehandler

Roger L. Leonhardsen

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Ptil 2018/443/RLL/HK/AJT/Ela

Dato

4.12.2019

Høring - forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved transport og injeksjon av CO₂

Vedlagt følger utkast til forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved transport og injeksjon av CO₂ og kommentarer til forskriften for ekstern høring. Forskriften sendes på høring etter anmodning fra Arbeids- og sosialdepartementet (ASD). De foreslåtte endringene finnes på Ptils nettsted <http://www.ptil.no>, menyvalg «Regelverk». Eventuelle kommentarer sendes Petroleumstilsynet innen 1.2.2020 til e-postadresse postboks@ptil.no.

I arbeidet med forskriften er berørte aktører orientert om forskriftens innhold og Regelverksforum har hatt mulighet til kommentarer gjennom «før-høring».

Bakgrunn

Deler av den virksomheten som er planlagt etablert for storskala fangst og lagring av CO₂ i undersjøiske reservoar, omtalt som CO₂-håndtering, er besluttet hjemlet i lov om undersjøiske naturforekomster. Elementene i storskala CO₂-håndteringen omfatter CO₂-fangstanlegg med lagertanker, skipstransport, mottaksanlegg og mellomlager, rørtransport og injeksjon til permanent lagring i undersjøisk reservoar. Det pågår prosjektarbeid med sikte på å legge fram beslutningsunderlag i form av plan for utbygging og drift og særskilt tillatelse til anlegg og drift i løpet av 2020. Petroleumstilsynet er ved videreført delegasjonsvedtak gitt myndighet for sikkerhet ved transport og injeksjon av CO₂ og myndigheten til å utforme og fastsette forskrifter på området.

Hjemmelslov og delegasjonsvedtak

Med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster § 2 andre ledd og § 3, er Arbeids- og inkluderingsdepartementet delegert myndighet for sikkerhet ved transport og lagring av CO₂ i undersjøiske geologiske formasjoner på kontinentalsokkelen. Det vises til kgl. res 13. mars 2009 nr. 321 om delegering av myndighet til Olje- og energidepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet etter lov om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster § 2 andre ledd og § 3 vedrørende undersøkelse etter og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster for lagring av CO₂. Delegasjonen er ført videre til Petroleumstilsynet ved vedtak av 23. mars 2018. Den omfatter også myndigheten til å utforme og fastsette nødvendige forskrifter, jmfør forskrift 8. desember 2014 nr. 1517 om utnyttelse

av undersøkelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen § 11-23 første ledd.

Forskriften er også hjemlet i arbeidsmiljøloven, jf. aml. § 1-2.

Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder sikkerhet og arbeidsmiljø ved transport og injeksjon av CO₂ i undersjøiske geologiske formasjoner på kontinentalsokkelen. Forskriften omfatter utstyr og systemer som er nødvendig for drift og vedlikehold av rørledning, samt utstyr og systemer for å overvåke injeksjonsbrønner og nød- og sikkerhetssystemer i tilknytning til rørledning og injeksjonsbrønn. Forskriftens virkeområde avgrenses oppstrøms av utstyr nødvendig for injeksjon og til utløpet av CO₂-brønnens injeksjonsrør.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Petroleumstilsynet har formalisert etatenes myndighetsansvar for de landbaserte deler av CO₂-håndteringen. DSBs myndighetsansvar er knyttet til håndtering av CO₂ ved fangstanleggene og anlegg for mellomlagring før transport i rørledning til injeksjon i undersjøisk reservoar.

Annen regulering

Forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (CO₂-lagringsforskriften), legger til rette for et ressursforvaltningssystem for transport og utnyttelse, som i stor grad svarer til det som gjelder for petroleumsvirksomheten. Dette forskriftsutkastet viderefører denne samme systematikken for sikkerhet og arbeidsmiljø.

Ulikt forskriftene for petroleumsvirksomhet foreslås det ikke en felles forskrift for HMS-myndighetene. Det betyr at helsemessige forhold og ytre miljø reguleres gjennom disse myndighetenes regelverk.

Om forskriften

Forskriften er delt i seks kapitler og stiller krav til virksomheten som svarer til kravene til petroleumsvirksomhet. Dette har bakgrunn i at CO₂-rørtransport og injeksjon har likhetspunkter med slike aktiviteter i petroleumsvirksomheten. De eksisterende krav til systematisk tilnærming for risikoreduksjon er anvendbare ved å ta hensyn til virksomhetens egenart, stedlige forhold og operasjonelle forutsetninger. Reguleringen av sikkerhet og arbeidsmiljø er således basert på de samme prinsippene som legges til grunn i HMS-forskriftene for petroleumsvirksomheten, tilpasset til de risikoforholdene som CO₂-transport og injeksjon representerer. Henvvisning til spesifikke kapitler og bestemmelser i HMS-forskriftene for petroleumsvirksomhet er benyttet hvor vi anser at kravene kan overføres direkte, mens de mest sentrale krav framkommer i egne bestemmelser.

Kapittel I Innledende bestemmelser

Forskriftens formål og virkeområde er angitt i tråd med hjemmelslovens rekkevidde og delegasjonsvedtak. Definisjonene er tilsvarende definisjonene i CO₂-lagringsforskriften. Det sikrer en omforent begrepsbruk på ressurs- og sikkerhetsmyndighetenes ansvarsområder. Ansvarsbestemmelsen er tilsvarende som i rammeforskriften § 7, i tillegg har CO₂-lagringsforskriften liknende krav til plikt om å påse.

Kapittel II Grunnleggende krav til sikkerhet og arbeidsmiljø, styring av virksomheten

Henvisning til rammeforskriften kapittel II legger til grunn at kravene gjelder tilsvarende på denne forskriftens virkeområde. Dette har bakgrunn i at prinsippkravene er grunnleggende for en sikker og forsvarlig virksomhet. Henvisning til rammeforskriften kapittel III og styringsforskriften kapittel II til og med VI, legger til grunn at disse kravene gjelder tilsvarende. Det har bakgrunn i at styringskravene gir rammer for styring av virksomheten og styringssystemet. CO₂-lagringsforskriften har tilsvarende krav om sikker og forsvarlig virksomhet.

Kapittel III Materiale og opplysninger

Dokumentasjonsbestemmelsene legger til rette for samme system og mulighet for å kunne verifisere sikker og forsvarlig virksomhet tilsvarende som for petroleumsvirksomheten. Bestemmelsen om PUD og PAD samordner behovene om dokumentasjon og opplysninger på sikkerhets- og arbeidsmiljøområdet med ressursmyndighetens behov til opplysninger i slike planer. Bestemmelsen synliggjør en plikt til å vurdere mulig påvirkning av CO₂ på eksisterende brønner. Bestemmelsen om samtykke angir aktiviteter som krever samtykke fra sikkerhetsmyndigheten. Bestemmelsen om avslutningsplan dekker behovene om opplysninger på sikkerhets- og arbeidsmiljøområdet.

Kapittel IV Utforming og utrusting av innretninger og utføring av aktiviteter

De mest sentrale tekniske og operasjonelle kravene til virksomheten er samlet i dette kapitlet og dekker både krav til utforming av innretninger og utføring av aktiviteter.

Bestemmelsen om utforming og bruk av innretninger henviser i første ledd til rammeforskriftens prinsippkrav om utbyggingsløsninger, plassering av innretninger, trasévalg og bruk av innretninger. Kravene baseres på allment anerkjente prinsipper om innretninger. Andre ledd bygger på tilsvarende krav fra innretningsforskriften om enkel og robust utforming av innretninger. Tredje ledd bygger på tilsvarende krav fra aktivitetsforskriften som setter rammene for bruk av innretninger.

Bestemmelsen om sikkerhetsfunksjoner og sikkerhetssystemer bygger på tilsvarende krav fra innretnings- og aktivitetsforskriften.

Bestemmelsen om rørledningssystemer bygger på tilsvarende krav fra innretnings- og aktivitetsforskriften.

Bestemmelsen om bore- og brønnsystemer og bore- og brønnaktiviteter henviser til innretnings- og aktivitetsforskriften. Dette er gjort med utgangspunkt i at kravene til CO₂-injeksjonsbrønn vil være de samme som for brønner i petroleumsvirksomheten.

Kapittel V Andre bestemmelser

Bestemmelsen om flyttbare innretninger henviser til krav i HMS-forskriftene for petroleumsvirksomhet. Flyttbare innretninger anvendt til aktiviteter innen forskriftens virkeområde, skal ha tilsvarende nivå for sikkerhet og arbeidsmiljø som de som benyttes til aktiviteter innen petroleumsvirksomheten. Det er således hensiktsmessig å anvende det samme kravsettet.

Bestemmelsen om særregler etter arbeidsmiljøloven viderefører tilpasninger i arbeidsmiljøloven som er gjeldende i petroleumsvirksomheten til havs.

Bestemmelsen om sikkerhetssoner til havs henviser til rammeforskriften. Om virksomheten har behov for sikkerhetssoner legges de samme prinsippene og praksis som er etablert for petroleumsvirksomheten til grunn. CO₂-lagringsforskriften stiller tilsvarende krav til sikkerhetssoner.

Bestemmelsen om bemannede undervannsoperasjoner og dykkeroperasjoner henviser til HMS-forskriftene for petroleumsvirksomhet og teknisk- og operasjonell forskrift. I den grad det utføres slike operasjoner, skal de krav som er etablert for slik virksomhet legges til grunn.

Bestemmelsen om beredskap til havs henviser til rammeforskriften og aktivitetsforskriften. Krav om samordning om beredskap legger til rette for å effektiv utnyttelse av beredskapsressurser. CO₂-lagringsforskriften stiller tilsvarende krav til beredskap. Krav til håndtering av fare- og ulykkessituasjoner skal bidra til å begrense konsekvensene av en hendelse.

Bestemmelsene om varsling og melding og om rapportering og informasjon henviser til styringsforskriften, og legger til rette for at myndighetene mottar den informasjonen som er nødvendig for å ivareta sitt tilsynsansvar.

Kapittel VI Avsluttende bestemmelser

Bestemmelsen om tilsynsmyndighet med mer etablerer Petroleumstilsynets grunnlag for å føre tilsyn, fatte enkeltvedtak og gjøre unntak på forskriftens virkeområde.

Økonomisk og administrativ konsekvensvurdering

Forslaget til forskrift og kommentarer til forskriften innfører et etablert og kjent reguleringsregime tuftet på petroleumregulering. Aktørene i virksomheten legger allerede til grunn et slikt reguleringsregime i sin planlegging av CO₂-transport og injeksjon.

Med hilsen

Sigve Knudsen e.f.
direktør for juss og rammevilkår

Roger L. Leonhardsen
sjefingeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk i Petroleumstilsynet og har derfor ingen signatur

Vedlegg: 2